

Verkeerstekens en -regels

Doelgroep

3^e leerjaar

Lesdoelen

De leerlingen

- kunnen gepast reageren op verkeerslichten voor fietsers.
- kunnen gepast reageren op verkeerslichten aan een overweg.
- kennen de algemene voorrangsregel 'voorrang van rechts' en passen deze toe.
- herkennen wegmarkeringen in het verkeer en kunnen uitleggen hoe je je als voetganger of fietser moet gedragen: stopstreep, haaiantanden, fietsoversteekplaats, fietsopstelvak.
- herkennen de bevelen van een agent en kunnen deze opvolgen.

Materiaal en organisatie

- Woordspinnen wegmarkeringen (bijlage 1)
- Wegmarkeringen voor fietsers (bijlage 2) voor elke leerling
- Werkblad: quiz (bijlage 3) voor elke leerling
- Achtergrondinfo voor de leerkracht (bijlage 4)
- PowerPointpresentatie (bijlage 5) met:
 - foto's voor het klasgesprek
 - foto's bij de woordspinnen
 - de quiz als afsluiter

Les

Beginsituatie

Kinderen leren in het verkeer communiceren met andere weggebruikers, en het verkeer communiceert ook met hen: onder meer door verkeerslichten, wegmarkeringen en regels. Lijnen en symbolen op de rijbaan vertellen ons hoe we ons moeten gedragen.

Instapfase: klasgesprek

Vraag de leerlingen hoe zij weten hoe ze zich moeten gedragen in het verkeer.

→ Naast de verkeersregels laat het verkeer ons op verschillende manieren weten en zien hoe we ons moeten gedragen, bv. door verkeerslichten en de lijnen op de grond.

Toon de onderstaande foto's via de PowerPointpresentatie (bijlage 5). Vraag telkens:

- Wat zie je (welke situatie)?
- Hoe vertelt het verkeer wat we moeten doen? Lijnen op de grond? Verkeerslichten? Agent?

Laat verschillende leerlingen uitleggen wat ze in deze situatie zouden doen en vul aan indien nodig.

Situatie wegmarkeringen

Lijnen op de weg, of wegmarkeringen, tonen wat je moet doen.

Foto 1: haaiantanden

- Een lijn gevormd door witte driehoeken.
- Bestuurders (dus ook fietsers) moeten zo nodig stoppen om voorrang te geven. Vertragen en kijken is voldoende als er geen bestuurders aankomen.
- Je vindt de haaiantanden steeds in combinatie met een omgekeerde driehoek.

Foto 2: stopstreep

- Een doorlopende witte streep.
- Bestuurders moeten stoppen om voorrang te geven.
- Je vindt de stopstreep steeds in combinatie met een stopbord of een verkeerslicht.

Situatie verkeerslichten

Verkeerslichten geven hier aan wat je moet doen.

Foto 3: fietsers wachten aan het rood verkeerslicht voor fietsers.

- Er bestaat een verkeerslicht speciaal voor fietsers, je herkent het aan de afbeelding van een fiets op de lichten.
- Voor een rood licht moet je stoppen en wachten, oranje betekent ook stoppen als het veilig kan en wanneer het groen is, kan je verder fietsen.

Foto 4: overweg met verkeerslichten.

- Vertraag als je de overweg nadert.
- Stop voor de overweg als je het geluidssignaal hoort en de rode lichten knipperen. De slagbomen zullen naar beneden gaan.
- Steek pas over als de slagbomen volledig naar boven zijn en het witte licht weer knippert.

Situatie agent

Een agent regelt het verkeer aan dit kruispunt en toont wat je moet doen.

Foto 5: agent met arm omhoog

- Staat een agent met zijn arm in de lucht dan stop je en mag je het kruispunt niet meer op. Als je al op het kruispunt bent, dan verlaat je het kruispunt meteen.

Foto 6: agent staat met armen gespreid

- Je mag doorrijden of oversteken als je evenwijdig met de armen van de agent stapt of rijdt.
- Je moet stoppen en wachten als je de armen van de agent dwarst.

Verwerkingsfase (lijnen voor fietsers)

Groepswork

Vertel de leerlingen dat er verschillende soorten wegmarkeringen zijn die voor fietsers belangrijk zijn.

Verdeel de klas in groepen van 3 tot 5 leerlingen en geef elke groep een woordspin.

Geef deze opdracht:

- Schrijf alles op waar je bij dit woord aan denkt.
- Lees goed, de vragen kunnen je helpen.
- Naast de antwoorden op de vragen kunnen jullie zelf nog andere zaken noteren op de stippellijnen.

In groep bedenken de leerlingen wat ze weten over een fietspad, een fietsoversteekplaats, een fietssuggestiestrook en een fietsopstelvak.

TIP

Je kan elke groep de 4 woordspinnen geven en ze de tijd geven om in te vullen. Of je geeft elke groep 1 woordspin en werkt met een doorschuifstelsel waarbij ze elkaars woordspinnen kunnen aanvullen.

Klasgesprek

Toon op de PowerPointpresentatie telkens de afbeelding van een fietspad, een fietsoversteekplaats, een fietssuggestiestrook en een fietsopstelvak. Laat de leerlingen aan het woord, laat ze elkaar aanvullen en vervolledig zelf waar nodig (zie ook achtergrondinfo voor de leerkracht, bijlage 4).

Besluit: vaak maken lijnen in het verkeer ons duidelijk wanneer we voorrang moeten verlenen of net voorrang moeten krijgen. Vraag aan je leerlingen of ze weten welke regel geldt als er helemaal geen markeringen of borden aanwezig zijn?

→ Dan geldt de voorrang van rechts.

Deel bijlage 2 'Dit weet ik over wegmarkeringen' uit als neerslag van de les.

Afsluitfase

Deel de quiz uit. Toon de vragen een voor een op de PPT en lees ze, samen met de antwoorden, luidop voor. Na elke vraag geef je de leerlingen tijd om hun antwoord op het werkblad aan te duiden. Verbeter nadien klassikaal.

Juiste antwoorden: 1C, 2A, 3B, 4B, 5A.

Woordspin

Wat weet je over...

Wie mag hier rijden?

.....

.....

.....

.....

Hoe herken je het?

.....

.....

.....

.....

EEN FIETSPAD

Welke afspraken gelden hier?

.....

.....

.....

.....

Wat moet je doen als je hier rijdt?

.....

.....

.....

.....

Verkeerstekens en -regels

Woordspin

Wat weet je over...

Wie mag hier rijden?

.....

.....

.....

.....

Hoe herken je het?

.....

.....

.....

.....

EEN
FIETSOVERSTEEK-
PLAATS

Welke afspraken gelden hier?

.....

.....

.....

.....

Wat moet je doen als je hier rijdt?

.....

.....

.....

.....

Verkeerstekens en -regels

Woordspin

Wat weet je over...

Wie mag hier rijden?

.....

.....

.....

.....

Hoe herken je het?

.....

.....

.....

.....

EEN
FIETSSUGGESTIE-
STROOK

Welke afspraken gelden hier?

.....

.....

.....

.....

Wat moet je doen als je hier rijdt?

.....

.....

.....

.....

Verkeerstekens en -regels

Woordspin

Wat weet je over...

Wie mag hier rijden?

.....

.....

.....

.....

Hoe herken je het?

.....

.....

.....

.....

EEN FIETSTOPSTELVAK

Welke afspraken gelden hier?

.....

.....

.....

.....

Wat moet je doen als je hier rijdt?

.....

.....

.....

.....

Verkeerstekens en -regels

Wegmarkeringen voor fietsers

	VOOR WIE?	WEGMARKERING?	VERKEERSREGELS?	GEDRAG?
Fietspad	Fietsers moeten verplicht op het fietspad rijden. steppers, rolschaatsers (voortbewegings-toestellen) die sneller dan voetgangers rijden, moeten op het fietspad rijden.	Een van deze verkeersborden: Of 2 evenwijdige, witte onderbroken strepen.	Fietsers moeten er rijden. Autobestuurders mogen er niet rijden. Als er geen voetpad of berm is, mogen voetgangers op het fietspad stappen.	Een fietspad met strepen gebruik je rechts van de rijbaan, in jouw rijrichting. Een fietspad met een verkeersbord, gebruik je in de richting van waar het bord zichtbaar is. Soms komt een tweerichtings-fietspad voor, dan is het verkeersbord zichtbaar voor beide richtingen. Je mag met twee naast elkaar fietsen (als je niemand hindert).
Fietsversteekplaats	Hier kunnen fietsers de rijbaan oversteken.	Twee parallelle onderbroken strepen, gevormd door witte vierkanten of parallelogrammen. Kan bijkomend aangeduid zijn met een verkeersbord.	Andere bestuurders moeten je hier geen voorrang geven.	Kijk goed uit en let op andere weggebruikers.
Fietsuggestie-strook	Fietsers rijden er, maar ook andere bestuurders (auto, bestelwagen, brommer...) mogen er rijden.	Smalle strook aangebracht in een andere kleur dan de rijbaan, meestal geel of rood.	Deze stroken horen bij de rijbaan. Ze zijn geen echte fietspaden. Ze maken andere bestuurders attent op plaatsen waar ze fietsers mogen verwachten.	Fiets rechts op de strook, maar let goed op: niet in de goot, niet te dicht bij geparkeerde auto's.
Fietsopstelvak	Fietsers kunnen hier voorsorteren. Dat betekent dat ze hier vóór de auto's kunnen gaan staan voor ze op een kruispunt van richting veranderen.	Rechthoekig vak aan verkeerslichten met een fiets in getekend.	Fietsers stoppen aan de 1^e stopstreep, het dichtst bij het kruispunt. Andere bestuurders stoppen voor de 2^e stopstreep die het vak afbakt.	Zet je in het vak op de plaats waar je naartoe wilt. Wil je linksaf? Ga dan links staan.

Als er geen verkeerslichten, -borden of wegmarkeringen zijn, dan geldt de voorrang van rechts.

Naam:

Quiz

1. Wat is dit?

- A. Dit zijn parkeerplaatsen, auto's mogen hier parkeren.
- B. Dit is een busstrook, bussen mogen hier rijden.
- C. Dit is een fietspad, fietsers moeten hier rijden.

2. Wat zie je hier?

- A. Een fietssuggestiestrook, fietsers en auto's mogen hier rijden.
- B. Een fietspad, fietsers moeten hier rijden.
- C. Een rode zone, niemand mag hier rijden.

3. Wat is dit?

- A. Dit zijn haaiantanden, iedereen die erover wil rijden moet eerst stoppen en voorrang geven.
- B. Dit zijn haaiantanden, iedereen die erover wil rijden moet eerst vertragen en stoppen en voorrang geven als dat nodig is.
- C. Dit is een stopstreep, iedereen die erover wil rijden moet eerst stoppen en voorrang geven.

4. Wat staat op deze foto?

- A. Dit is een fietsoversteekplaats, auto's moeten hier voorrang geven aan de fietsers die willen oversteken.
- B. Dit is een fietsoversteekplaats, auto's moeten hier geen voorrang geven aan fietsers.
- C. Dit is een fietspad, auto's moeten hier voorrang geven aan fietsers.

5. Wat is dit?

- A. Dit is een fietstopstelvak, fietsers mogen hier voor de auto's komen staan en eerst vertrekken.
- B. Dit is een fietsoversteekplaats, hier moeten fietsers gaan staan om een kruispunt over te steken.
- C. Dit is een fietsenparking, hier mag je je fiets achterlaten.

Naam:

Quiz

1. Wat is dit?

- A. Dit zijn parkeerplaatsen, auto's mogen hier parkeren.
- B. Dit is een busstrook, bussen mogen hier rijden.
- C. Dit is een fietspad, fietsers moeten hier rijden.

2. Wat zie je hier?

- A. Een fietssuggestiestrook, fietsers en auto's mogen hier rijden.
- B. Een fietspad, fietsers moeten hier rijden.
- C. Een rode zone, niemand mag hier rijden.

3. Wat is dit?

- A. Dit zijn haaiantanden, iedereen die erover wil rijden moet eerst stoppen en voorrang geven.
- B. Dit zijn haaiantanden, iedereen die erover wil rijden moet eerst vertragen en stoppen en voorrang geven als dat nodig is.
- C. Dit is een stopstreep, iedereen die erover wil rijden moet eerst stoppen en voorrang geven.

4. Wat staat op deze foto?

- A. Dit is een fietsoversteekplaats, auto's moeten hier voorrang geven aan de fietsers die willen oversteken.
- B. Dit is een fietsoversteekplaats, auto's moeten hier geen voorrang geven aan fietsers.
- C. Dit is een fietspad, auto's moeten hier voorrang geven aan fietsers.

5. Wat is dit?

- A. Dit is een fietstopstelvak, fietsers mogen hier voor de auto's komen staan en eerst vertrekken.
- B. Dit is een fietsoversteekplaats, hier moeten fietsers gaan staan om een kruispunt over te steken.
- C. Dit is een fietsenparking, hier mag je je fiets achterlaten.

Achtergrondinfo voor de leerkracht

Fietspad

Een fietspad wordt aangeduid met een verkeersbord:

Een fietspad kan ook aangeduid worden met 2 evenwijdige witte onderbroken strepen op het wegdek. In principe staat hier geen verkeersbord bij. Als het fietspad met onderbroken strepen is aangeduid, moet je het verplicht gebruiken, aan de rechterkant in je rijrichting.

Fietsoversteekplaats

Een fietsoversteekplaats herken je aan 2 parallelle onderbroken strepen, gevormd door witte vierkanten of parallelogrammen. Ze kan bijkomend aangeduid zijn met een verkeersbord.

Als autobestuurder, motorrijder, vrachtwagenbestuurder:

- moet je een fietsoversteekplaats met matige snelheid naderen.
- moet je fietsers en bromfietsers die al aan het oversteken zijn veilig laten oversteken zonder dat ze moeten versnellen. Indien nodig moet je stoppen.
- mag je geen voertuigen inhalen die een oversteekplaats voor fietsers en bromfietsers naderen of ervoor stoppen.
- mag je geen oversteekplaats voor fietsers oprijden als de kans bestaat dat je erop moet stoppen (bv. door belemmerd verkeer of file).

Als fietser

moet je voorzichtig oversteken op een oversteekplaats, en moet je rekening houden met de naderende voertuigen. Andere bestuurders moeten jou geen voorrang geven als je op een fietsoversteekplaats wil oversteken, hou daar rekening mee!

Fietssuggestiestrook

Fietssuggestiestroken

- zijn geen fietspaden.
- zijn soms aangebracht in smalle straten.
- hebben meestal een andere kleur dan de rijbaan.
- horen bij de rijbaan: ook auto's en andere bestuurders rijden er.

Een fietssuggestiestrook heeft als functie om de fietser zichtbaarder te maken in het verkeer en andere weggebruikers attent te maken op plaatsen waar ze fietsers mogen verwachten.

Fietstopstelvak

De zone afgebakend door twee stopstrepen en met het symbool van een fiets in geschilderd. Het is de plaats waar fietsers en bromfietsers mogen wachten als het licht rood is.

Haaientanden

Een lijn gevormd door witte driehoeken waar bestuurders (dus ook fietsers) zo nodig moeten stoppen om voorrang te geven (vertragen en goed kijken is voldoende als er niemand aankomt).

Stopstreep

Een doorlopende witte streep waar bestuurders moeten stoppen om voorrang te geven. De stopstreep zie je altijd samen met een stopbord of een verkeerslicht.